

Földhöz /erdőhöz/ ragadt gondolatok

(Buzás Zoltán: A fenntartható erdőgazdálkodás c. írásához)

Magyarország az elmúlt több mint száz évben – a nagy „kataklizmák” idejét leszámítva – tartamos erdőgazdálkodás folyt és folyik. Szűk hazánkban ma már ezt az erdőgazdálkodási módot – azt gondolom – azonosíthatjuk a fenntartható erdőgazdálkodással, mert itt biztosított az erdők megújulása, az erdőterület növekszik, mint ahogy gyarapszik az erdők élőfakészlete is. Az elmúlt évtizedekben – a természeteshez egyre közelebbi erdőállapotot eredményező gazdálkodási módszerek következtében – a hazai erdők ökológiai értéke is nő, egyre magasabb színvonalon képesek kiszolgálni az irányukban megfogalmazott sokirányú, egyéb igényeket.

Az erdő, illetve tulajdonosa és/vagy kezelője gazdasági értelemben ma működőképes – éppen az elmúlt néhány év hazai fapiaci keresletének növekedése miatt.

A hazai fapiac meghatározó, új tényezői immár ötödik éve a biomassza (jelenleg elsősorban fa) tüzelésre átváltított villamos erőművek, amelyek a hazai éves fakitermelés 13-15%-át fogyasztják el. Új – vagy csak a közelmúltban felismert – tényező a fosszilis energiahordozók drámai drágulása. Ezek együttes ha-

tására egyrészt piaci értelemben felértékelődtek az ún. sarangolt választékok (a hazai fakitermelés több mint 70%-a!), valamint csökkent ebben a választékcsoporthoz a – korábban megalázóan alacsony árfekvésű – export mennyisége.

Eközben a fakitermelés teljes volumene érdemben nem változott!

Arról természetesen lehet és kell is szót ejteni, hogy az átalakított villamos erőművek milyen energetikai hatásfokkal használják fel a fát. (Rosszal.) Elévülhetetlen érdemük azonban, hogy valóban elkezdtek a megújuló energiaforrások hasznosítását, és a keresletük révén felfelé mozduló faárak jövedelmezővé, jövedelmezőbbé, azaz közgazdasági értelemben is (!) fenntarthatóvá tették a magyarországi erdőgazdálkodást!

Közgazdasági értelemben is vett fenntarthatóság nélkül gazdálkodni, létezni a piacgazdaságban nem lehet, sem az erdőben, sem más területen. Különösen igaz ez napjainkban, amikor az erdőfenntartás nemzeti és uniós támogatása részben megszűnik és rendkívül bizonytalan. Nem nehéz belátni, hogy az erdő hosszú távú érdeke nem az aktuális politika támogatásaitól való kényszerű függőség, hanem az, hogy önállóan, a belőle származó, a piacon megszerzett jövedelemből biztonsággal fenntarthassa magát!

Szimpatikus utópia lehet, hogy CO₂-kvótát szerzünk az erdészeti ágazatnak globális szinten, és csak az erdők területének növelésével, az őserdők jelen állapotának megtartásával, valamint az ember által már használt erdők valamiféle, az őserdőállapot irányába való visszaalakításával pénzt, jövedelmet csoportosíthatunk át az erdőtulajdonosok felé.

A társadalom hosszú távú érdekei nem kötődnek ahhoz, hogy lemondjon az erdőkben termelt faanyag hasznosításáról – éppen a „CO₂-semleges” volta és szénraktár-funkciója miatt is. Nem értek egyet a szerző azon álláspontjával, miszerint aki az erdők faanyagáért fizet, az erdők haláláért fizet. A faanyag „ára” hazai gazdálkodásunkban egyes fák faanyagának értéke, nem pedig az erdő „halála”, hisz ebből az „árból” tudjuk biztosítani az erdők megújulását.

Mindezek következtében van valós és – azt gondolom – a magyar társadalom felelős tagjai, képviselői által is elfogadott alapja az erdők egyik terméke, a faanyag racionális hasznosításának. Ezt úgy téve, hogy az érvényes törvényeket szigorúan betartjuk, a jövő nemzedékek számára nem hagyunk rosszabb erdőket, mint amilyet mi örököltünk!

Mizik András
erdőmérnök

Madaras erdészeink

A Madártani Intézet évkönyveiben, az Aquila 1919. és 1922. évfolyamában bukkantam rá Bedő Albert és Vadas Jenő nekrológiájára, amelyekben az erdész körökben alig ismert madártani tevékenységükre is emlékeznek.

Bedő Albertről (1839-1918), a magyar erdészet kiemelkedő személyéről a szakmai tevékenységének méltatása mellett az alábbiakat írják: „*A m. k. Madártani Intézet az elbunyitban egyik legrégebbi tiszteletbeli tagját, törekvéseinek mély belátásu, jóakaró és határozó támogatóját gyászolja. Ott állott az intézet bölcsőjénél s ő volt az, aki Herman Ottó kezdeményezésére és kérelmére a magyar madártan szolgálatába állította a magyar államerdészeti tisztikart, amely azután két évtizeden keresztül sok lelkesedéssel és teljes eredménnyel figyelte meg a madár-*

vonulást Magyarországon. A magyar államerdészeti tisztikarnak ez a működése jelentékenyen hozzájárult a m. k. Madártani Intézet sikereibez és világszerte elismert kiváló pozíciójának eléréséhez.”

A Királyhalmi Erdőőri Szakiskolának 1888-ban írt levelében kéri az iskolát, figyeljék a pusztai talpastyúk hazánkban való megtelepedését, amely több helyen mutatkozott. Kéri, hogy a vadászterületeken kímélni, ápolni kell. A talpastyúk (Syrnhaptes paradoxus) a XIX. század végén kisebb-nagyobb tömegekben jelent meg hazánkban. A legnagyobb tömegben éppen 1888-ban figyelték meg.

A 150 éve született **Vadas Jenő** (1857-1922), a magyar erdészet másik kiemelkedő személyisége, akit szintén érdekelt a madártan. Róla az alábbiakat írják: „*a selmecbányai erdészeti akadémia rendes ta-*

nára és több ízben rektora s a központi erdészeti kísérleti állomás vezetője, ki egyike volt azon kiválasztott keveseknek, kik a Magyar Ornithológiai Központ 1893-ban történt életrekeltésénél annak bölcsője mellett állhattak.” Vadas Jenő elsősorban a magyar erdészet és erdészeti kísérletügyi területén alkotott maradandót, „*de kegyeletes jogot formál hozzá a madártani intézet is, mert az erdészet és ikertestvére a vadászat mellett mindig készséggel szolgálta a madártan érdekeit is.*” „*Már akkor bekapcsolódott az ornithológiába, mikor 1891-ben még mint főerdész résztvett a II. nemzetközi ornithológiai kongresszuson. Mikor az Ornithológiai Központ megalakulásakor Herman Ottó megszervezte a madárvonulás megfigyelését szolgáló hálózatot, Vadas Jenő egyike volt az elsőnek, kik a cél érdekében önként felajánlották szolgálataikat. 1897-ben levelező tagja lett az intézetnek.*”

Andrési Pál